

Marabúmíraklet

Kubas underbara ogräs

En plåga som kan bli förnybar energi,
& grillkol

Eva Björklund

Kubas taggigaste ”ogräs”, Marabúbusken, har en förtjusande violett buskig blomma, med gul taggig svans. Marabú, som kubanerna kallar denna baljväxt från Afrika, täcker hela 18 procent av landet. Den spred sig ohämmat under 90-talets ekonomiska kris, när de före detta Warsawapaktsländerna anslöt sig till USAs Kuba-blockad, och jordbruket blev utan drivmedel och konstgödsel. Följden blev att mark blev liggande i träda och invaderades av de täta, taggiga, sega Marabú-buskagen. De är oerhört kraft- och tidskrävande att röja.

Marabú kommer äntligen till nytta.

Det var i Manzanillo, Colombia, Guáimaro och andra kommuner i Ciego de Avila och Camagüey som Marabún bredde ut sig och fram till för 10 år sedan enbart var till besvär. Men i sökandet efter energikällor, bränslen som inte skadar natur och klimat, kom Marabún till heders för framställning av träkol. Och det finns gott om den, minst en miljon hektar. Verksamheten bedrivs av jordbrukskooperativ och bidrar till landets försörjning med exportintäkter.

Marabúbuskagen skyddar jordar från erosion, och när de huggs ner används det hårda virket till att framställa träkol, ett förnybart bränsle som minskar koldioxidutsläppen. Energiinnehållet är 3 000 kilokalorier/kg, jämfört med oljans 10 000 kcal. 3 ton träkol kan ersätta 1 ton olja. Träkolet kan också förädlas till aktivt kol, som används vid romframställning. Det leder också elektricitet och kan användas för bakterieodlingar.

Träkol på export, även till USA

Jordbruksföretaget Empresa Agroindustrial Ceballos, EAC, i Ciego de Avila har sedan 2009 exporterat 40 – 80 000 ton träkol årligen. Över två tusen hektar av denna taggiga växt har huggits ned med machete, men på senare tid med maskiner. Det är omkring två tusen kolare i Ciego de Avila- och Camagüey-länen som både hugger ner buskarna med machete eller med maskin och vakar över kolningen av veden dag och natt.

Exporten har dragit in omkring 68 miljoner US\$ från försäljning till Italien, Grekland, Mellanöstern, Turkiet. Och till USA, den första i USA lagliga importen från Kuba, till kolgrillarna! Importör är Coabana Trading LLC, filial till Reneo Consulting, USA, och marknadsföringen sköts av Fogo Charcoal, filial till Susshi.

Marabún ger inte bara råvara till träkol, utan öppnar också mark för annat jordbruk, grönsaker, rotfrukter, socker, frukt och boskapsskötsel.

Kuba ökar förnybar energi med biomassa

I Ciego de Avila byggs nu ett kraftverk som ska generera 60 megawatt (MW) elektricitet, om dagen. Byggföretaget Biopower S.A. bygger det vid Ciro Redondos sockerbruk i Ciego de Avila, för att bli klar i början av

2019. Det har tagit tid att få upp produktionstakten men efter 5 år kan träkolsframställningen förse biokraftverket med uppskattningsvis 1500 ton biomassa dagligen.

För att kunna använda den sega, snåriga ”ogräsbusken” behövdes särskilda skördemaskiner som Biopower (brittiskt, kinesiskt och kubanskt samriskföretag) importerade från Tyskland. De används redan i Camagüey för att förse sockerbruket Ignacio Agramonte med bränsle, och röja marken för planteringar.

Pyrolysis kallas det

Förnybar energi i Kuba kommer hittills huvudsakligen från vindkraft och solenergi, men nu tillkommer biomassa. Denna nya energikälla kommer att bidra med över hälften av de 24 procent som förnybar energi ska utgöra av den totala energiframställningen.

Nu eldar vi flis för att göra värme, men vi gör det utan syre. Det kallas pyrolysis och slutresultatet blir att den mesta av kolet som upptagits från CO₂ och bundits i trä lagras som svart biokol.

Källor: Prensa Latina, 2018-09-19, -10-23, -11-19; ACN Cuba 2018-11-03, The Economist 2017 06 01

